

การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป

อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-784-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

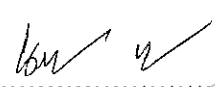
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อมรรรัตน์ จรัสอรุณฉาย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

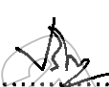
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

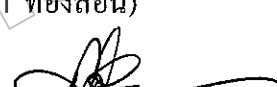

.....ประธาน
(ดร. ปริญญา ทองสอน)

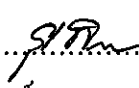

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

.....กรรมการ
(ดร. ปริญญา ทองสอน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ
(ดร. รุ่งฟ้า กิติญาณุตม์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ปริญญา ทองสอน ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช ประธานกรรมการสอบปากเปล่า และดร. รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ กรรมการสอบปากเปล่า ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ซึ่งทำให้งานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ขัติ มาพุทธ อาจารย์สมวรา อิงสวัสดิ์ ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งขอขอบพระคุณอาจารย์กรรมการ เอี่ยมวิจิตร อาจารย์ศศิ มั่นคง อาจารย์อำพรพรณ์ เนียมคำ อาจารย์พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์ และอาจารย์สมถวิล พิภูด ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรม

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม และโรงเรียนวัดพลอยกระจำงศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการทดลองและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์รักษนก คำว้างนัง ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอื้อนนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาคุณพระและบูรพาจารย์ ซึ่งเป็นผู้อบรมสั่งสอนและให้รากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมาจนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย

47925481: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดกิจกรรม/ ความคิดสร้างสรรค์/ การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป/ เด็กปฐมวัย

อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย: การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ - สโคป (THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGES ON CREATIVE THINKING FOR EARLY CHILDHOOD WITHIN THE NAKHON NAYOK EDUCATIONAL SERVICE AREA USING HIGH – SCOPE LEARNING METHOD) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์:

ปริญญา ทองสอน, ศษ.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ศ.ด. 205 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.

ISBN 974-502-784-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 20 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และ t -Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ - สโคป มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

47925481: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGES/ CREATIVE THINKING/ EARLY CHILDHOOD/ HIGH – SCOPE LEARNING

AMONRAT CHARASARUNCHAY: THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGES ON CREATIVE THINKING FOR EARLY CHILDHOOD WITHIN THE NAKHON NAYOK EDUCATIONAL SERVICE AREA USING HIGH – SCOPE LEARNING METHOD. THESIS ADVISORS: PARINYA TONGSORN, Ph.D, AND PAIRAT WONGNAM, Ph.D, 205 P. 2006. ISBN 974-502-784-7

The purposes of this research were to develop the activity packages on creative thinking for early childhood within the Nakhon Nayok Educational Service Area using High – Scope learning Method and to compare the creative thinking between before and after learning by using activity packages on creative thinking for early childhood.

The sample used in this research consisted of 20 first – year Kindergarten acquired by Purposive Sampling method. from Watsunthornpichitaram School, Nakhon Nayok Province. Twelve periods of twelve hours were spent in the experiment. The instruments implemented the study were the activity packages on creative thinking for early childhood and a creative thinking test. The statistics used were mean and t – Test.

The findings of this research revealed as follows:

1. The activity packages on creative thinking for early childhood within the Nakhon Nayok Educational Service Area using High – Scope learning were of the highest educational quality.

2. The students who learned by using the activity packages on creative thinking for early childhood were found of having creative thinking after the experiment higher than befor the experment at the statistical significance of .01 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	8
กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	14
ชุดกิจกรรม.....	22
การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮ – สโคป	33
ความคิดสร้างสรรค์.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
งานวิจัยในประเทศ.....	69
งานวิจัยต่างประเทศ.....	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
การสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	72
การตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรม.....	74
การทดลองใช้.....	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย.....	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	92
สมมติฐานการวิจัย.....	92
วิธีดำเนินการวิจัย.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	97
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	97
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	98
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก	106
ภาคผนวก ข	111
ภาคผนวก ค	150
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	205

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง.....	83
2	ผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ...	87
3	ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	88
4	ผลการเปรียบเทียบความคิดต่อเนื่องแล้ว ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	89
5	ผลการเปรียบเทียบความคิดริเริ่ม ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	89
6	ผลการเปรียบเทียบความคิดยืดหยุ่น ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	90
7	ผลการเปรียบเทียบความคิดละเอียดลออ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา นครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	91
8	ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 1 การวาดภาพและ ระบายสี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	112
9	ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 2 การเล่นเกมกับสีน้ำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
10	ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 3 การพิมพ์ภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
11	ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 4 การปั้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	118
12	ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 5 การพับ ฉีก ตัดปะกระดาษ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ตารางแสดงการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ชุดกิจกรรมที่ 6 การประดิษฐ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
14 ตารางแสดงการสรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของชุดกิจกรรมฝึก ทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน.....	124
15 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 1 การวาดภาพและระบายสี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	125
16 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 2 การเล่นกับสีน้ำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	127
17 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 3 การพิมพ์ภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	129
18 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 4 การปั้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	131
19 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 5 การพับ ฉีก ตัดปะกระดาษ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
20 ตารางแสดงการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมที่ 6 การประดิษฐ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	135
21 ตารางแสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์กับจุดประสงค์ (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	137
22 ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์.....	138
23 ตารางแสดงคะแนนรวม และ S^2 ในการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดความคิด สร้างสรรค์.....	139
24 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป โดยคำนวณจากสูตร t – Test แบบ Dependent Samples.....	140
25 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความคิดคล่องแคล่ว ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮ – สโคป โดยคำนวณจากสูตร t – Test แบบ Dependent Samples.....	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความคิดริเริ่ม ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยการเรียนรู้แบบไฮ – สโคป โดยคำนวณจากสูตร t – Test แบบ Dependent Samples.....	144
27 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความคิดยืดหยุ่น ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยการเรียนรู้แบบไฮ – สโคป โดยคำนวณจากสูตร t – Test แบบ Dependent Samples.....	146
28 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความคิดละเอียดลออ ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยการเรียนรู้แบบไฮ – สโคป โดยคำนวณจากสูตร t – Test แบบ Dependent Samples.....	148

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	วงล้อแห่งการเรียนรู้.....	40
---	---------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University